

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quomodo Apostoli sermonem seruauerunt?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

QVÆSTIO I.

Quæ sit claritas, quam habuit apud Patrem antequam mundus fieret?

§. 1. Verba alioqui clara, si quis sine interprete legat, expositionum diuersitas ambigua reddidit. Nunc, inquit, nam ante te clarificauit, vicissim me clarifica, atq; adeo ab hoc tempore, vt Theophylactus, & Euthymius docent. Clarificatio est claritatis prædicatio, atque demonstratio. Sensus itaque est: Mundo ostende me esse talem, qualem ab æterno me esse nouisti, non seductorem, non prophetam duntaxat, sed filium tuum vnigenitum.

§. 2. Quidam hæc verba sic interpretati sunt, quasi humana natura eâ clarificatione mutanda esset in diuinam, quæ fuit ante mundi constitutionem. Errorem illum Augustinus vt facile confutaret, à veterum interpretatione recessit: & claritatem quam habuit ante mundum conditum, de prædestinata gloria intelligit, atque hæc se dicere propter contentiosos

asserit. Verba Augustini sunt. Ordo (tract. 105.) verborum est, quam habuit apud te, priusquam mundus esset. Ad hoc est mutata valet quod ait: Et nunc clarifica me, hoc est, sicut tunc, ita in diuinitatem. Sicut tunc prædestinatione, ita & nunc perfectione fac in mundo, quod apud te fuerat ante mundum. fac in suo tempore, quod ante omnia tempora statuisi. Hoc quidam sic intelligendum putarunt, tanquam natura humana, quæ suscepta est, à verbo, conuerteretur in verbum, & homo mutaretur in Deum: Imo si diligentius quod opinati sunt, cogitemus, homo periret in Deo. Ad hanc opinionem nihil vrgere non dicit: Si intelligamus prædestinationem claritatis humanæ. Causa ergo cur sic interpretetur, est vt obiectionem illam declinet.

§. 3. Vetusissimorum scriptorum alia est interpretatio. Clarifica filium, vt mundus agnoscat claritatem diuinitatis eius, quam ante rerum creationem habuit. Hoc enim argumento contra negatores Christi diuinitatis vti sunt orthodoxi.

Solet vero æternitas describi cum dicitur, aliquid fieri ante mundi constitutionem. Eph. 1. Elegit nos ante mundi constitutionem. & Heb. 7. & 13. Ioan. Epist. 1. c. 5. Si ergo æternus, ergo Deus non extemporarius, sed æternus. Ita Athanasius orat. 4. contra Arianos. καὶ τὴν ἐξουσίαν, ἣν ἔλεγε καὶ τὴν ἀνάστασιν εἶναι φέροι, τὰν τὴν εἶχε καὶ πρὸ τοῦ λαβῆναι, καὶ πρὸ τοῦ ἀναστῆναι. Et potestatem, quam se dixit post resurrectionem accepisse, habuit antequam acciperet, etiam ante resurrectionem. Et oratione contra Sabellium & eius Gregales. Memor sit patris dicentis ex vtero ante luciferum genuite. Item filij qui erat ante mundum apud Patrem, atque etiam tū gloriam Dei possidebat, de se testimonium tale perhibent: Clarifica me Pater illa gloria, quam habui antequam mundus existeret apud te. Quibus verbis gloriam quidem secundum hominem postulabat, cum testaretur tamen, se gloriam secundum Deum ante mundum habuisse. Habuit autem gloriam ὅτι καὶ ἔσθ' αὐτῶν, cum esset, & existeret. ὅθεν καὶ ὁ μὴ ὢν δεδωκεται, non enim non existens glorificatus est. Hæc Athanasius.

Ante Athanasium Nouatianus. Et quomodo post mundum, quæ homo nascitur, sic ante mundum, quæ Deus fuisse perhibetur. Et c. 13. Quoniam vsque ad summum, nec quisquam in cælum ascendit, nisi qui de cælo descendit. Filius hominis, qui est in cælis. Repetens hoc ipsum dicit: Pater clarifica me eo honore, &c.

VERSVS 6.

Manifestaui nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mun-

do: Tui erant, & mihi eos dedisti: & sermonem tuum seruauerunt.

QVÆSTIO I.

Quomodo Apostoli sermonem seruauerunt?

§. 1. Manifestasse se nomen Dei profiteretur, ideo præmium petit, & pro illis orare incipit. De futuro etiam intelligit Augustinus, Theophylactus. Solis fere Iudæis manifestauit, & paucis gentilibus, sed ita vt iam plurimis manifestandum foret. Hier. in Psal. 75. vtitur verbo reuelandi. Iudæis etiam Dei nomen quæ Pater est reuelauit, Omnis enim filius, vt inquit Hieronymus, nomen est patris. Adrianus Pontifex hoc testimonio tanquam primario vtitur contra errorem Elipandi Episcopi Toletani. Vide Concilium Francorum. T. 3. parte 1. pag. 412. editionis Binianæ.

Sermonem autem seruauerunt, reuera obediendo, non studio tantum inani, & succumbente tentationibus voluntate. Nam Apostolicum Christo præferunt in tentationibus, deinde re ipsa non modo conatum tenus crediderunt, seruati erant à malo. Si autem veram fidem, non elumbem credendi operationem requirit, non dubium est, quin eodem modo & caritatem, & spem requirat. Hinc erroris etiam Caluinus arguitur, qui adeo certam hinc fiduciam præsumptionem deducit, perinde ac si de ipso Dominus dixisset: Sermonem meum seruauerunt. Et dedit illis mihi.

Rudolphus Gualteri ex pronomine Tuum, etiam concludit: nullas esse in Ecclesiâ leges à præsulibus dandas, vel obseruandas. Sermonem tuum seruauerunt, non ergo sermo Episcopi vel Pastoris est seruandus.

Puerilis inscitia est. Imperium regis seruandum est, Christi & ducis à rege missi. Nam si omnem aliam legem excludit sermo Dei. Cur quotidie nouas sibi condunt Respublicæ? Audire propositos iubemur: non contradicere sacerdoti. Obedientia enim magistratui debetur, siue verbo imperet, siue lege aliquid sanciat; Cor. 13. Rom. 13. Ita Concil. Chalced. Act. 15. Romano sub Hilario primo can. 1. Concilio 6. Act. 4. & in 8. Synodo Act. 1. Dei verbo data est prælatis auctoritas imperandi, ideo & subditis imposita necessitas parendi. Nulla est iubentis potestas, si manet in subdito parendi, vel non parendi libertas.

VERSVS 7. & 8.

Nunc cognouerunt, quia omnia quæ dedisti mihi, abs te sunt: Quia verba quæ dedisti mihi, dedisti eis: & ipsi acceperunt, & cognouerunt vere quia à te exiui, & crediderunt quia tu me misisti.

QVÆSTIO I.

Quid Apostoli cognouerunt?

§. 1. Superiore capite v. 30. cum discipuli respondent: In hoc credimus, quoniam à Deo existi, eos grauius Caluinus reprehendit, quod plus sibi tribuant, quam cognouerint. in eo deceptos, quod plus sibi sapere viderentur, gloriari ac si nihil deesset. Christus autem eos defendit. Nomen enim suum ait illis manifestasse, sermonem ab illis